

Az Érettségiző Dr. Flam Tamás

Ez az érettségi tablóm, és itt utalás van arra, hogy ki mit tanított. Abban az időben még komolyan vették, hogy latin, német, francia, görög. 1940-ben az Eötvös József Gimnáziumba, a Reáltanoda utcába vettek föl. A gimnáziumban már külön, osztályonként más-más teremben tartották a hittanórát a különböző vallásúaknak. Nagyon felvilágosult hittanóráink voltak. A tanári karban ott ültek a hittanoktatóink is, és ha valahol hiányzott egy tanár betegség vagy egyéb miatt, akkor volt úgy, hogy hittanár jött be helyettesíteni. Előfordult, hogy a mi rabbink jött be helyettesíteni matematikaórát, latinórát vagy görögórát, és úgy tudta helyettesíteni bármelyiket, hogy az osztály előtt direkt brillírozott. Ez megnövelte a tekintélyét a többi gyerek szemében is. Mert az egy értelmiségi osztály volt, ott annak volt tekintélye, aki okos volt. A főtisztelendő pedig azzal brillírozott, ha bejött helyettesíteni, hogy ő meg tud héberül. Ezek a hittanórák rendszeresen demonstratív karonfogva járkáltak a folyósón, hogy a gyerekek lássák, nem a vallást, hanem az emberi értékeket kell becsülni. Így tulajdonképpen jó példát mutattak. A gimnázium alsó osztályai, 1940 és 1944 között a háborús évekre estek, de itt semmilyen antiszemitizmussal nem találkoztam. A zsidótörvények miatt csak ketten jártunk zsidók az osztályba, nem engedtek többet. Nem azért, mert nem lett volna több jelentkező, hanem egyszerűen nem engedtek többet. Úgyhogy nagyon vigyázni kellett, hogy jó tanuló legyek. Nálam az átkozott hiúságom is oka volt, hogy végig kitűnő voltam a gimnáziumban. A legutolsó, a negyedik év már nem volt teljes, mert március tizenkilencedikén bejöttek a németek, és április ötödikétől csillagot kellett viselnünk. A szüleim nem akartak kitenni annak, hogy csillaggal menjek az iskolába. Aztán a már szaporodó bombázások miatt felfüggesztették a tanítást, és kiadták a bizonyítványt. Amikor pedig 1945-ben visszamentünk, már más volt a helyzet. Hirtelen lett sokféle párt, és az osztályban elkezdődött bizonyos politizálás, hogy az egyik az egyik pártnak a jelszavait szajkózta, a másik a másikat. 1948-ban érettségiztem, és a kitűnőség miatt azon kevesek közé tartoztam, akik felvételi nélkül mehettek bármelyik egyetemre.